

De abdij Notre-Dame du Val-Dieu

Op de grens tussen het graafschap Dalhem en het hertogdom Limburg stichten Duitse cisterciënzers van Eberbach in 1216 op een afgelegen rustige en vreedzame plek in de vallei van de Berwijn de abdij du Val-Dieu. Deze Abdij van Val-Dieu ontstond begin 13e eeuw als een uitbreiding van de Abdij van Hocht (bij Maastricht), een klooster dat zich in deze periode steeds meer ontwikkelde tot een adellijk stift voor vrouwen. In 1203 had de abdij in Weerst al een stuk grond gekocht om daarop een nieuwe abdij voor cisterciënzermunniken te bouwen. In 1216 schonk de toenmalige graaf van Dalhem, Lotharius van Are Hochstaden, echter grond voor een nieuwe abdij in het Land van Herve, precies op de grens van het graafschap Dalhem en het hertogdom Limburg. Ook Hendrik III van Limburg deed een schenking aan de nieuwe gemeenschap. In 1217 en 1218 werd de stichting door een pauselijke bul bevestigd. Op deze plek, in de dunbevolkte vallei van de Berwijn, ontstond in korte tijd een kloostergemeenschap met op haar hoogtepunt in de 13e eeuw tot dertig monniken en een areaal van 1000 hectare. De abdij bezat toen ook zes molens, drie hoeven, acht schuren en wijngaarden. Toch was de gemeenschap nooit echt talrijk maar economisch wel belangrijk voor de streek. Op politiek gebied nam de abt van Godsdal zitting in de statenvergadering van

Dalhem. Vanaf 1598 was de abt afgevaardigd in de Staten van Limburg en de Landen van Overmaas.

De snelle ontwikkeling die de abdij doormaakt, wordt echter gebroken door de Limburgse successieoorlogen tussen 1283 en 1288. De abdij ligt midden in het slagveld en wordt in 1286 in brand gestoken. Nadat de vrede is teruggekeerd, maakt de abdij een moeilijke periode door waarin ze zich moet herstellen en haar schulden moet aflossen. Deze successieoorlog in Limburg (1283-1288) verarmde de abdij en in 1286 vernielde een brand de kerk. Ook de religieuze ijver verminderde wat zelfs leidde tot een interventie van het algemeen kapittel van de cisterciënzers. Door giften van hertog Jan II van Brabant en zijn opvolgers werd de abdij terug opgebouwd. De herstelde abdijskerk kwam in 1331 klaar.

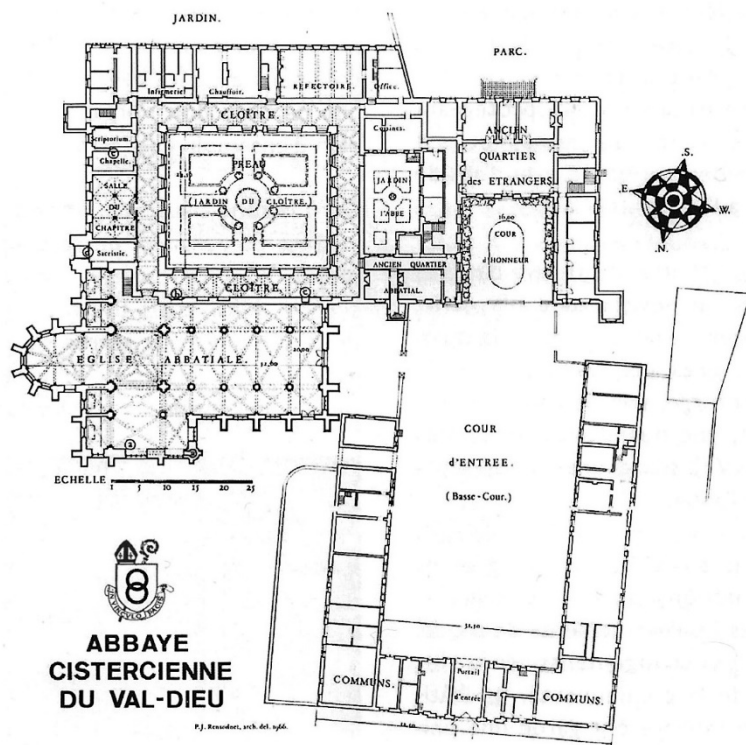
Rond 1340 breekt er een eeuw van voorspoed aan voor de abdij, totdat Karel de Stoute in 1467 aan de macht komt; de hertog verhoogt de militaire belastingen aanzienlijk. In de 15e eeuw leed de abdij onder de zware oorlogsbelastingen van Karel de Stoute. In de 16e eeuw verslapt de tucht opnieuw. Protestantse opstandelingen, volgens sommigen Hollandse of staatse troepen, staken in 1574 de kerk en het klooster in brand. De wederopbouw werd eerst in 1625 voltooid. In 1636 werd abt Michiel van Verviers ontvoerd door Hollandse

troepen en in 1684 werd de abdij geplunderd door Franse troepen. De 18e eeuw bracht een tijd van rust en herstel. Vooral abt Jean Dubois was actief als bouwheer. De abdij wordt ook getroffen door de godsdienstoorlogen in de 16e eeuw: het klimaat verslechtert en de cisterciënzerregel vervaagt. Het duurt tot het abbatiaat van Willem van Xhénemont (1658-1693) voordat de abdij een nieuwe periode van welvaart beleeft. In de 18e eeuw wordt ze volledig opnieuw opgebouwd. De monniken van Val-Dieu bezaten toen twaalf boerderijen, drie molens, gronden en bossen, maar tijdens de Revolutie vallen de sansculotten de regio binnen en dwingen ze de monniken hun klooster te verlaten. Een jaar later komen de monniken terug tot 1 september 1796, de dag waarop de religieuze ordes opgeheven worden.

Abt Uls slaagt er echter in de kerk, de boerderij, de tuin en het klooster terug te kopen, waar hij tot het jaar van zijn dood, 1812, alleen leeft. Daarom erft zijn familie Val-Dieu, dat in 1840 wordt opgekocht door Bernard Klinkenberg, een voormalig kloosterbroeder, die er enkele monniken bijeenbrengt. Vandaar dat de abdij vanaf 1844 tot 2002 ononderbroken wordt bewoond door de cisterciënzers.

Tot 2002 was de abdij du Val-Dieu het enige Belgische architectonische cisterciënzercomplex dat de Franse Revolutie in haar oorspronkelijke bestemming had

overleefd. De abdijkerk dankt haar charme aan de homogene architectuur die Maaslandse renaissance genoemd wordt. Het huidige gebouw is vanaf 1870 opgetrokken. Het lijkt sterk op het vorige, dat in 1839 gedeeltelijk werd afgebroken.

Wanneer men de hoofdpoort binnenkomt, betreedt men de voormalige hoederhof. Aan de overkant bevindt zich het voormalige gastenkwartier, dat voor de Revolutie is

opgetrokken en rijkelijk is versierd met stucwerk, schilderijen en lambrisering. Op het fronton staan de wapens van abt Jean Dubois (1711-1749). Het voormalige abtenkwartier, dat pas in de 18^e eeuw is aangelegd, dient vandaag de dag als toegang tot de kloostergebouwen. Deze vormen het hart van de abdij. Ze omgeven een tuin die niet meer perfect vierkant is; de galerij en de kloostergang zijn rond 1700 wat naar achteren verplaatst. De noordvleugel van het oorspronkelijke klooster heeft zijn grote romaanse

zuilengalerij behouden, waardoor men het koor van de kerk kon bereiken. Op sommige plekken verschijnen architectonische elementen uit de 13^e eeuw die zijn ingepast in moderne constructies. Het gaat voornamelijk om de Romaanse dodenpoort, de sacristie, de kapel en het scriptorium. De huidige koorstoelen in renaissancestijl komen dan weer uit de abdij Paix-Dieu in Amay.

Het gastenverblijf, de abdijshoeve, de smidse, de graanmolen en de omliggende landerijen van circa 120 hectare werden in 1852 verworven door de Luikenaar Henry Pétry, die gehuwd was met barones Eugénie Plunkett de Rathmore. Na de dood van Eugénie in 1883 erfden haar dochters Louise en Eugénie beiden de helft van de abdij van Val-Dieu en een vlakbij gelegen kasteel in Dalhem-Neufchâteau. Louise Pétry (1849-1916) was gehuwd met de Maastrichtse ondernemer en grootgrondbezitter Gustave (I) Regout (1839-1923), die door uitkoop van Louises zuster het gehele landgoed Val-Dieu (met uitzondering van de priorijgebouwen) wist te verkrijgen. Na haar dood kwam ook het kasteel in Neufchâteau in bezit van de Regouts. Hun zoon Adolphe Regout (1876-1952) ontving Val-Dieu als huwelijks geschenk bij zijn huwelijk met Jeanne Laloux (1881-1971) in 1902. De familie Regout-Laloux met hun zeven kinderen woonden eerst in Luik, later in Brussel, en benutten het landgoed als zomerverblijf en

jachtgebied. Experimenten van Adolphe om er schapen te fokken en een fruitbedrijf te vestigen, waren weinig succesvol. Na de dood van Jeanne in 1971 werd Val-Dieu in fasen verkocht. De laatste Regout die er op een pachthoeve woonde was Roger Regout (1915-2010).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog groeide de abdij onder impuls van abt Albéric Steiger uit tot een centrum voor het verzet tegen de Duitse bezetting en tot een veilige haven voor vervolgte personen. In deze tijd waren twee monniken, pater Hugo (Karel Jacobs, uit Antwerpen) en pater Stephanus (Piet Mühren, uit Bergen op Zoom) actief in het verzetsnetwerk Clarence. Toen hun verzetsactiviteiten door infiltranten in Duitse dienst aan het licht gebracht werd, werden zij opgepakt. Op 9 oktober 1943 werden ze samen met andere verzetsleden terechtgesteld in het Fort bij Rijnauwen, in de buurt van Utrecht. Een stèle in de abdiijkerk brengt hulde aan de twee monniken.

De abdijenroute, itinéraires du Patrimoine Wallon / Valérie Dejardin. Freddy Joris Namur, Institut du Patrimoine Wallon. Stavelot (2006).

Er bestaat geen beter middel om het individu te beschermen tegen het vervagen van zijn eigen grenzen, dan het bezit van een geheim dat hij wil of moet behoeden en dat hem van anderen onderscheidt. Al in het allerste begin van een samenleving herken je de behoefte aan geheime organisaties.

En als er geen geheim bestaat dat op goede gronden verdedigd moet worden, dan wordt er één uitgevonden of bedacht, een 'geheim' dat dan door de geprivilegeerde ingewijden 'geweten' en 'begrepen' wordt. Onder deze pseudogeheimen bevinden zich ironisch genoeg door de ingewijden in het geheel niet gekende wèrkelijke geheimen.

C.G. Jung – Herinneringen, dromen, gedachten, red. Aniela Jaffé.

Esther hield zich steeds meer met die mensen van de Lucos-therapie op. Lucos-therapie houdt in: Lichamelijke problemen kunnen vaak hinderlijk zijn. Ze worden ook erger en meer naar mate de leeftijd vordert. Toch wordt er nooit naar de werkelijke oorzaken gekeken. Een probleem kan 'zwaar op de maag liggen' bijvoorbeeld. Dit duidt op het feit dat alle lichamelijke klachten van psycho-somatische aard zijn. Als iemand altijd op iedereen kankert leidt dit onherroepelijk tot kanker bij deze persoon op latere leeftijd. Met behulp van Lucos-therapie proberen we de onbewuste processen die zich binnen in iemand afspelen bewust te maken, zodat ze hanteerbaar worden. We krijgen dan als het ware grip op de zaak. Kunnen de dingen weer in hun perspectief zien en misschien zelfs positief benaderen, waardoor de lichamelijke klachten minder worden of zelfs helemaal verdwijnen. Pijn in de rug is bijvoorbeeld typisch iets voor iemand die teveel op zijn schouders neemt. Psychologisch gezien. Als iemand dan

verlost wordt van zijn last verdwijnt ook de pijn in de rug.

Psyche en lichaam zijn nauw met elkaar verbonden. De Lucos-therapie erkent deze verbondenheid en gaat ervan uit dat alle somatische klachten een psychische achtergrond hebben. Alleen weten we dat vaak niet. Afgewezen worden op je werk, afgewezen worden door je partner leidt alleen maar tot meer eten en dikker worden om dit gevoel van afgewezen zijn te compenseren. Zo zijn er talloze patronen en processen in onze psyche aan het werk om zoveel mogelijk te compenseren, lukt dat niet dan stroomt de emmer over en krijgen we een somatische klacht. Het is zaak voor de Lucos-therapie om deze patronen en processen van het innerlijk van een persoon in kaart te brengen en openlijk ter bespreking ook al wordt er dan vaak op weerstanden of ontkenningen gestuit.

De meeste van alle patronen en processen, weerstanden en ontkenningen liggen in de symbiotische fase van een kind. Waarop de losmakingsfase volgt, die weer gevolgd wordt door de individuatiefase. Alle latere afweermechanismen en copingsmechanismen worden dan al gevormd. Zo zijn we een 'one trick pony' die altijd in een bepaalde situatie op dezelfde manier reageert. Het zijn juist die patronen die ons het leven zo moeilijk maken. Met behulp van Lucos-therapie proberen dit te verhelpen door onze inzichten en kennis

van de menselijke psyche en de ervaring die onze therapeuten in huis hebben. Vaak is het gewoon de juiste draai aan iets geven. Soms is het echter moeilijk en hardnekkig en zijn de patronen diep verankerd. Iemand een spiegel voorhouden is dan een goed middel.

Uiteindelijk gaat het erom om te worden wie je altijd al bent geweest, maar die je verloren bent langs de weg van het leven. Zo iets als thuiskomen in jezelf. Het feest der herkenning. 'Ik wist niet dat ik dat kon'. 'Ik wist niet dat ik een relatie kon hebben'. 'Ik wist niet dat ik sociaal vaardig zou kunnen zijn'. Allemaal puzzelstukjes die in elkaar vallen als men eenmaal met Lucos-therapie is begonnen. In feit is het een soort Aha-erlebnis. Het herkennen wie je bent in een ander mens. Om van daaruit te leren en weer verder vooruit te komen in het leven. Het gaat erom om de helende krachten in jezelf aan te spreken en leren inzien dat niets vanzelf komt. Ook niet gedurende de therapie. Het is geen 'achteroverleun-sessie'. Er wordt van de cliënt gevraagd actief mee te doen en mee te denken in het proces dat gevolgd wordt. Pas dan kan de therapie een succes worden en kunnen therapeut en cliënt een tevreden einde vinden aan het avontuur dat ze zijn aangegaan. Want elke nieuwe cliënt is weer een nieuw avontuur. Dat de therapeut graag aangaat, maar samen met de cliënt. Om zo de schatten die op de bodem van de psyche liggen weer naar boven te halen, op te poetsen en ten toon te

stellen. Want schatten hebben we allemaal. Het is alleen zaak ze te zien en ze te inzien. Veel succes met uw Lucos-therapie.

Esther hield zich steeds meer afzijdig van de familie en trok met de Lucos-mensen er weekenden lang op uit. Ze was zelf Lucos-therapeute geworden en zette de poorten van haar kasteel wagenwijd open voor alles wat maar Lucos heette. Ze was met haar hoofd niet meer bij de familie. Ze was aan het afdwalen. Toen ze weer bij elkaar kwamen om muziek te maken sprak hij haar daarop aan. Ga weg, zei ze, Lucos is mijn leven. Lucos was haar wereldbeeld geworden. Het leek een beetje op psycho-somatische psycho-analyse.

Arian van Aubel is een trance-medium. Hij kan zien waar de obstakels bij de mensen zitten. Hij geeft ook advies tot op de dag van vandaag en heeft samen met zijn vrouw Janet is het hele 'Lucos-gebeuren', waaronder de Beroepsopleiding tot Lucos-therapeut, tot leven gekomen. De kern van de boodschap van Arian is: 'Ken U zelve'.

Wie is Lucas?

Lucas was een rooms-katholieke priester (1803 tot 1857) uit Tessin, die in gewetenswroeging kwam met z'n geloof dat zei dat God alleen liefde was. Hij geloofde in

de goede dingen, maar ook in de slechte. Hij geloofde in een Goede God, maar ook in een Kwaadaardige, zoals Jahwe in het oude testament. Zoals Goethe in Faust zegt: 'Wer bist du denn?' vraagt Faust, waarop Mephistopheles antwoordt: 'Ein Teil von jener Kraft, die stets das Böse will und stets das Gute schafft.' God was ook niet genadig voor Job. Hij kleepte hem uit tot op de draad. Juist vanuit deze positie probeerde hij de mensen te benaderen. Dat niet het slechte in de mens de overhand zou krijgen, maar dat het goede altijd zou overwinnen. Rekening houdend met het feit dat dit niet vanzelfsprekend was. Uiteindelijk ging hij naar India om daar te preken onder de paria's. Hij is naamloos gestorven.

Later die avond steeg de sfeer bij de vier en Harold zei: Zullen we zelf een sekte oprichten?, met een glas rode wijn in z'n hand. En dan grof geld verdienen, zei Erna. We moeten een naam hebben, zei Caspar. Wat denk je van Lucos-therapie?, zei Esther. Inderdaad, zei Harold het Lucos-gebeuren. Wat vragen we per uur?, vroeg Caspar. Zo'n €100,-, zei Erna. Volgens de filosofie: als het duur is is het ook echt. Dat is dan beslist niet teveel gevraagd. We moeten een geheim hebben, zei Harold. De kern van dit geheim is inwijding in een mysterie. In zeven stappen of stadia, zei Esther. Het uiteindelijke doel is het arcana, het geheim. Dat bereik je, door drie